

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА*Акціонерам та Наглядовій раді***ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «КІРОВОГРАДОБЛЕНЕРГО»****ЗВІТ ЩОДО АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ****Думка із застереженням**

Ми провели аудит річної фінансової звітності ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «КІРОВОГРАДОБЛЕНЕРГО» (далі – Компанія), що складається з балансу (звіту про фінансовий стан) на 31 грудня 2019 року, звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід), звіту про рух грошових коштів (за прямим методом) та звіту про власний капітал за рік, що закінчився зазначеною датою, та приміток до річної фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, за винятком можливого впливу питань, описаних у розділі «Основа для думки із застереженням» нашого звіту, фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан Компанії станом на 31 грудня 2019 року, її фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився на зазначену дату, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ).

Основа для думки із застереженням

За результатами аудиту фінансової звітності Компанії за 2018 рік у Звіті незалежного аудитора від 29 березня 2019 року іншим аудитором була висловлена думка із застереженням, підставою для висловлення якої слугувало наступне:

«Підготовка консолідованої звітності. Компанія не готує консолідовану звітність та відображає інвестиції у дочерні компанії (дивись Примітку 10) згідно методу участі в капіталі, що є порушенням МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність» та ст. 12 п.1 Закону. В наслідок цього порушення станом на 31 грудня 2018 та 2017 років фінансові інвестиції Компанії занижені на 53 219 тис грн. (2017 – 54 149 тис. грн) та грошові кошти занижені на 61 тис грн. (2017 - 92 тис. грн), зобов'язання занижені на 56 тисяч грн. (2017 - 42 тис. грн), непорозділений прибуток завищений на 80 тис. грн. та неконтрольована частка участі дорівнювала 53 898 тисяч грн. (2017 – 54 199 тис. грн), фінансовий результат звітного року завищений на 594 тисяч грн.

Застосування МСФЗ 9 «Фінансові інструменти». Для розрахунку резерву на очікувані кредитні збитки (дивись Примітку 14) в зв'язку з застосуванням МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» Компанія використовувала недостатньо обґрунтовану або надмірно узагальнену інформацію стосовно минулих подій, поточних умов та прогнозів майбутніх економічних умов та не використовувала часову вартість коштів для розрахунку ймовірної суми кредитних збитків. Ми не мали можливості

визначити ефект впливу даного відхилення на активи та власний капітал Компанії станом на 01 січня 2018 року та 31 грудня 2018 року, а також на чистий збиток за 2018 рік.».

За 2019 рік Компанія також не підготувала консолідовану фінансову звітність та відобразила інвестиції у дочірні компанії (примітка 9 до фінансової звітності) згідно з методом участі в капіталі, що є порушенням вимог МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність». Внаслідок цього порушення станом на 31 грудня 2019 та 2018 років активи Компанії занижені на 54 267 тисяч гривень та 54 297 тисяч гривень відповідно, а невизнана у звіті про фінансовий стан неконтрольована частка участі склала 54 246 тисяч гривень та 54 243 тисячі гривень станом на 31 грудня 2019 та 2018 років відповідно.

У зв'язку з тим, що нас було призначено аудитором після проведення Компанією інвентаризації запасів і за допомогою альтернативних процедур ми не змогли впевнитися в наявності та кількості запасів, утримуваних на 31 грудня 2019 року, які відображені в звіті про фінансовий стан у сумі 28916 тисяч гривень, ми не могли визначити, чи існує потреба в будь-яких коригуваннях запасів, відображених чи невідображених в обліку, а також відповідних статей, що входять до складу звіту про сукупний дохід, звіту про власний капітал та звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року.

Ми провели аудит у відповідності до Міжнародних стандартів аудиту (МСА). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено у розділі «Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Компанії згідно з етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту фінансової звітності, а саме: з вимогами Кодексу етики професійних бухгалтерів Ради з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (Кодекс РМСЕБ), а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог.

Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Пояснювальний параграф

Питання щодо функціонування компанії в найближчому майбутньому

Ми звертаємо увагу на примітку 2 до фінансової звітності, у якій зазначається, що за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, Компанія отримала чистий прибуток в сумі 116'840 тис. грн. (2018: 290'400 тис. грн. чистого збитку). Також, станом на 31 грудня 2019 р. поточні зобов'язання Компанії перевищують її поточні активи на 617'431 тис. грн. (2018: 711'505 тис. грн.). Також зазначається, що подальший негативний розвиток подій у політичних, макроекономічних умовах та/або умовах зовнішньої торгівлі може і далі негативно впливати на фінансовий стан та результати діяльності Компанії у такий спосіб, що наразі не може бути визначений.

Крім того, звертаємо увагу на примітку 36 до фінансової звітності, в якій розкривається інформація щодо зобов'язань Компанії на звітну дату за наданими майновою порукою щодо кредитного договору непов'язаної сторони в розмірі 58 745 тисяч гривень та фінансовими поруками, що забезпечують повний розмір зобов'язань за кредитними договорами непов'язаних сторін на суму 326 100 тисяч гривень.

Нашу думку щодо цього питання не було модифіковано.

Події після звітної дати

Звертаємо увагу на примітку 42 до фінансової звітності, в якій розкривається інформація про те, що у зв'язку зі світовою пандемією коронавірусної хвороби (COVID-19) та запровадженням Кабінетом Міністрів України карантинних та обмежувальних заходів, спрямованих на протидію її подальшого поширення в Україні, управлінський персонал Компанії наразі оцінює додаткові ризики діяльності суб'єктів господарювання в енергетичній галузі України та їх можливий вплив на безперервність діяльності Компанії; очікується, що повний вплив може бути вагомим, але його неможливо виміряти чи оцінити на даний час з певним ступенем достовірності. Нашу думку щодо цього питання не було модифіковано.

Ключові питання аудиту

Ключові питання аудиту – це питання, які, на наше професійне судження, були найбільш значущими під час нашого аудиту фінансової звітності Компанії за поточний період. Ці питання розглядалися нами у контексті нашого аудиту фінансової звітності в цілому та враховувалось при формуванні думки щодо неї, при цьому ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань.

Повнота і своєчасність визнання доходів від основної діяльності

Повнота і своєчасність визнання доходів від основної діяльності є ключовим питанням аудиту з огляду на їх суттєве значення у фінансовій звітності Компанії (примітка 28 до фінансової звітності). Основною діяльністю Компанії є надання юридичним особам послуг з розподілу електроенергії, крім того, Компанія надає супутні послуги клієнтам, якими є фізичні та юридичні особи.

Відповідно до Міжнародного стандарту фінансової звітності 15 «Виручка за договорами з клієнтами» (надалі – МСФЗ 15) для обліку доходів, що виникають за договорами з клієнтами, застосовується модель, що містить п'ять етапів і вимагає визнання доходу в сумі, що відображає відшкодування, право на яке Компанія очікує отримати в обмін на передачу цих послуг. МСФЗ 15 вимагає застосовувати судження і враховувати всі доречні факти і обставини на усіх етапах моделі визнання доходів.

Основою нашого підходу задля зниження ризику суттєвих викривлень при визнанні доходів Компанії було тестування внутрішнього контролю, аналіз відповідної ІТ-системи, проведення аналітичних процедур, детальне тестування операцій та залишків і тестування журнальних проводок. Ми проаналізували розкриття відповідної інформації у фінансовій звітності Компанії.

Оцінка очікуваних кредитних збитків за фінансовими активами та фінансовими зобов'язаннями

Оцінка очікуваних кредитних збитків за фінансовими активами та наданими фінансовими зобов'язаннями, а саме: фінансовими поруками на повний розмір зобов'язань за кредитними договорами інших осіб, є ключовим питанням аудиту з огляду на обсяг зазначених операцій в діяльності Компанії (примітки 10, 11, 13, 36 до фінансової звітності), а також з огляду на те, що за вказаними активними операціями Міжнародний стандарт фінансової звітності 9 «Фінансові Інструменти» (далі - МСФЗ 9) при визнанні очікуваних кредитних збитків вимагає застосовувати професійні судження та оцінки. Професійні судження управлінського персоналу Компанії використовуються для побудови сценарного аналізу з використанням не тільки інформації про минулі події, поточні умови, а й прогнози майбутніх економічних умов, що може призвести до різного рівня очікуваних кредитних збитків.

Наші аудиторські процедури включали аналіз методології Компанії для визначення значного зростання кредитного ризику та виявлення ознак зменшення корисності, яка використовувалась задля відображення резервів у фінансовій звітності відповідно до вимог МСФЗ 9, та перевірку алгоритму

застосування вхідних даних для оцінки очікуваних кредитних збитків. Ми аналізували методологію та дані, що використовувалися в рамках застосованих моделей, на предмет їх доречності та відповідності, а основні припущення, що були застосовані – на предмет обґрунтованості. А також ми оцінили, чи є адекватним розкриття інформації у фінансовій звітності.

Операції з пов'язаними сторонами

Компанія контролюється холдингом, до якого входять і інші компанії – оператори розподілу електроенергії, які можуть здійснювати суттєві операції як між собою, так і з холдинговою компанією. Відповідно, повнота відображення операцій з пов'язаними сторонами в фінансовій звітності та їх оцінка мають суттєве значення при проведенні нами аудиту фінансової звітності звітного періоду (примітки 25, 27, 37 до фінансової звітності).

Ми отримали від керівництва компанії лист-підтвердження переліку пов'язаних сторін та провели аналіз отриманої інформації на повноту включення усіх компаній, які можуть бути визнані пов'язаними сторонами. Ми також провели аналіз операцій з особами, розкритими управлінським персоналом Компанії як пов'язані, і зіставили їх з даними, наведеними в фінансовій звітності.

Розкриття інформації щодо справедливої вартості фінансових активів та зобов'язань

Ми визначили оцінку справедливої вартості фінансових активів та фінансових зобов'язань, що розкривається у фінансовій звітності, як ключове питання аудиту внаслідок застосованих Компанією суджень щодо оцінки справедливої вартості, а також внаслідок значущості таких активів та зобов'язань у фінансовій звітності Компанії. Станом на 31 грудня 2019 року та 31 грудня 2018 року справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань, що обліковуються за амортизованою вартістю, розкрита у примітках 39 та 40 до фінансової звітності. Ці фінансові активи та фінансові зобов'язання, а також фінансові активи за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через інший скупний дохід класифіковано за 2-м рівнем ієрархії справедливої вартості, оскільки Компанія вважає, що їх справедлива вартість визначалася виходячи зі скоригованих котирувань на активному ринку. Судження щодо використання вхідних даних можуть призводити до різної класифікації за рівнями ієрархії справедливої вартості та сум справедливої вартості.

Ми отримали розуміння припущень, що використовувалися управлінським персоналом Компанії для оцінки справедливої вартості фінансових активів та фінансових зобов'язань, здійснили оцінку фінансових активів та зобов'язань, виходячи з експертного судження наших спеціалістів з оцінки на основі загальнодоступних ринкових даних, та порівняли їх з розкриттям відповідної інформації у примітках до фінансової звітності Компанії.

Оцінка справедливої вартості об'єктів основних засобів на балансі Компанії

Оцінка справедливої вартості об'єктів основних засобів на балансі Компанії є ключовим питанням аудиту з огляду на суттєвість залишків за операціями з цими активами в балансі Компанії (примітки 7, 8 до фінансової звітності). Крім того, для визначення переоціненої та справедливої вартості зазначених активів станом на 31 березня 2018 року Компанія використала оцінки незалежних експертів, які базуються на певних припущеннях та суб'єктивних судженнях. Зважаючи на відсутність інформації з відкритих джерел про укладення угод щодо купівлі-продажу об'єктів нерухомого майна, у тому числі, цілісних майнових комплексів, подібних до тих, що перебувають у складі основних засобів на балансі Компанії, а також на особливості застосованих підходів до оцінки, це може призвести до суттєвих розбіжностей в оцінках.

Наші аудиторські процедури стосовно оцінки справедливої вартості основних засобів на балансі Компанії включали оцінку компетентності залучених фахівців з оцінки; аналіз інформації, отриманої від управлінського персоналу Компанії на наші запити, аналіз наявної ринкової інформації та порівняння її з даними Компанії. Ми залучили наших фахівців у сфері оцінки нерухомості для проведення аналізу методології, застосованих припущень та перевірки здійснених розрахунків.

Інформація щодо оцінки справедливої вартості основних засобів на балансі Компанії та впливу від її змін на фінансові показники діяльності розкрита у примітках 7, 8 та 39 до фінансової звітності Компанії.

Інша інформація

Управлінський персонал Компанії несе відповідальність за іншу інформацію. Інша інформація складається з:

- Звіту про управління, який складений Компанією на підставі вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та який не є фінансовою звітністю Компанії та не містить нашого Звіту незалежного аудитора щодо неї. Наша думка щодо фінансової звітності не поширюється на Звіт про управління і ми не робимо висновок з будь-яким рівнем впевненості щодо цього Звіту про управління на дату цього Звіту незалежного аудитора. У зв'язку з нашим аудитом фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомлення зі Звітом про управління та розгляд, чи існує суттєва невідповідність між Звітом про управління та фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи Звіт про управління має вигляд такого, що містить суттєве викривлення. Якщо на основі проведеної нами роботи ми доходимо висновку, що існує суттєве викривлення у Звіті про управління, ми зобов'язані повідомити про цей факт. За виключенням впливу на розкриття інформації у Звіті про управління питань, зазначених в *Основі для думки із застереженням* цього Звіту, ми не виявили таких фактів по результатах ознайомлення зі Звітом про управління, які потрібно було б включити до цього Звіту незалежного аудитора;
- Річної інформації емітента цінних паперів, яка має формуватися Компанією на підставі вимог статей 40 та 40¹ Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» та яка не є фінансовою звітністю Товариства та не містить нашого Звіту аудитора щодо неї. Річна інформація емітента цінних паперів буде затверджена після дати нашого Звіту. Наша думка щодо фінансової звітності не поширюється на Річну інформацію емітента цінних паперів і ми не робимо висновок з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї Річної інформації емітента цінних паперів. У зв'язку з нашим аудитом фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомлення з Річною інформацією емітента цінних паперів та розгляд, чи існує суттєва невідповідність між Річною інформацією емітента цінних паперів та фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи Річна інформація емітента цінних паперів має вигляд такої, що містить суттєве викривлення. Коли ми ознайомимося з Річною інформацією емітента цінних паперів та якщо ми дійдемо висновку, що в ній існує суттєве викривлення, ми будемо зобов'язані повідомити про цей факт тих, кого наділено найвищими повноваженнями.

Відповідальність управлінського персоналу Компанії та Наглядової ради за фінансову звітність

Управлінський персонал Компанії несе відповідальність за складання і достовірне подання фінансової звітності відповідно до МСФЗ та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання фінансової звітності, яка не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки. При складанні фінансової звітності управлінський персонал Компанії несе відповідальність за оцінку здатності Компанії продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про

безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, окрім випадків, якщо управлінський персонал або планує ліквідувати Компанію чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Наглядова рада несе відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Компанії.

Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що фінансова звітність у цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, якщо воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом усього завдання з аудиту. Крім того, ми:

- ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо й виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик не виявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;
- отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю Компанії;
- оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом Компанії;
- доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом Компанії припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, робимо висновок, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, які поставили б під значний сумнів можливість Компанії продовжити безперервну діяльність. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в своєму звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Втім, майбутні події або умови можуть примусити Компанію припинити свою діяльність на безперервній основі;
- оцінюємо загальне подання, структуру та зміст фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує фінансова звітність операції та події, що покладені в основу її складання, так, щоб досягти достовірного відображення.

Ми повідомляємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, інформацію про запланований обсяг і час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки заходів внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, заяву, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які

могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо відповідних застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась тим, кого наділено найвищими повноваженнями, ми визначили ті, що мали найбільше значення під час аудиту фінансової звітності звітного періоду, тобто ті, які були ключовими. Ми описуємо ці питання в своєму Звіті незалежного аудитора крім випадків, якщо законодавчим чи регуляторним актом заборонено публічне розкриття такого питання, або якщо за вкрай виняткових обставин ми визначаємо, що таке питання не слід висвітлювати в нашому звіті, оскільки негативні наслідки такого висвітлення можуть очікувано переважити його корисність для інтересів громадськості.

ЗВІТ ЩОДО ВИМОГ ІНШИХ ЗАКОНОДАВЧИХ І НОРМАТИВНИХ АКТІВ

(Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21 грудня 2017 року №2258-VIII)

Інформація у цьому розділі Звіту незалежного аудитора надається у відповідності до пунктів 3 та 4 статті 14 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21 грудня 2017 року №2258-VIII.

Нас було призначено для проведення обов'язкового аудиту річної фінансової звітності Компанії рішенням Наглядової ради від 23 грудня 2019 року; загальна тривалість виконання аудиторського завдання становить один фінансовий рік, що закінчився 31 грудня 2019 року.

Аудиторські оцінки

Твердження про ідентифікацію та оцінку нами ризиків суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки викладено у розділі «Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності» цього Звіту незалежного аудитора.

Опис та оцінка ризиків щодо суттєвого викривлення інформації у фінансовій звітності

Під час планування аудиту ми визначили, що завдання з аудиту фінансової звітності Компанії супроводжується високим аудиторським ризиком, складовими якого є: бізнес-ризик Компанії та притаманний йому обліковий ризик. Інформація щодо оцінки ризиків суттєвого викривлення інформації у фінансовій звітності внаслідок шахрайства наведена у підрозділі «Основні застереження щодо ризиків суттєвого викривлення інформації у фінансовій звітності» цього розділу нашого Звіту незалежного аудитора нижче.

За нашими аудиторськими оцінками бізнес-ризик полягав у:

- фінансових ризиках, притаманних діяльності Компанії;
- операційних ризиках та ризиках загрози інформаційній безпеці;
- ринкових ризиках та економічної та політичної невизначеності, результат якої залежить від подій, що не є під безпосереднім контролем Компанії.

Обліковий ризик під час аудиту нами ідентифікувався як підвищений у питаннях, які описані у розділі «Ключові питання аудиту» нашого Звіту незалежного аудитора.

